

Patriarhul Ecumenic, mesaj de 1 septembrie: Respectul pentru mediu este o slăvire practică a numelui lui Dumnezeu

În mesajul cu prilejul începutului noului an bisericesc, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu afirmă că „respectul pentru mediu este o slăvire practică a numelui lui Dumnezeu, în timp ce distrugerea creației este o ofensă împotriva Creatorului, total ireconciliabilă cu învățăturile de bază ale teologiei creștine”.

La inițiativa Patriarhiei Constantinopolului, data de 1 septembrie a fost stabilită ca zi de rugăciune pentru ocrotirea creației.

În enciclica de anul acesta, Patriarhul Bartolomeu atrage atenția asupra nevoii de a păstra echilibrul climatic, în primul rând prin evitarea utilizării greșite a științei și tehnologiei.

Un apel important îl adresează tinerilor pe care îi cheamă „să conștientizeze semnificația unei vieți de creștini credincioși și oameni contemporani”, mai ales că acest an a fost declarat anul reînnoirii spirituale și grijii datorate tinerilor în Patriarhia Constantinopolului.

Enciclica Patriarhală pentru Ocrotirea Mediului Înconjurător 2020: text integral
Bartolomeu

Prin mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Constantinopolului – Noua Romă
Și Patriarh Ecumenic

Către plenitudinea Bisericii har, pace și milă

De la Făcătorul întregii zidiri

Domnul nostru, Dumnezeu și Mântuitorul Iisus Hristos

Iubiți frați ierarhi, iubiți fii și fiice în Domnul,

Est o convingere comună că în epoca noastră mediul natural este mai amenințat ca niciodată în istoria omenirii. Magnitudinea acestei amenințări se arată în faptul că miza nu mai este calitatea vieții, ci ocrotirea ei pe planeta noastră. Pentru prima dată în istorie, omul este capabil să distrugă condițiile vieții pe pământ. Armele nucleare sunt simbolul titanismului prometeic al omului, expresia tangibilă a „complexului omnipotenței” a „omului-dumnezeu” contemporan.

Prin folosirea puterii care provine din știință și tehnologie, se descoperă astăzi ambiguitatea libertății omului. Știința slujește viața, contribuie la progres, la combaterea bolilor și a multor condiții care au fost considerate până acum „soartă”; ea creează perspective pozitive noi pentru viitor.

Cu toate acestea, în același timp, știința îi conferă omului mijloace atotputernice, a căror utilizare greșită poate deveni distructivă. Trăim distrugerea în curs a mediului natural, a biodiversității, a florei și a faunei, poluarea resurselor acvatice și a atmosferei, răsturnarea progresivă a echilibrului climatic, precum și alte depășiri ale limitelor și măsurilor în multe dimensiuni ale vieții.

Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe (Creta, 2016) cu bună dreptate și cu fermitate a afirmat: „Cunoașterea științifică nu motivează voința morală a omului, care, deși cunoaște pericolele, continuă să acționeze ca și când nu le-ar cunoaște” (Enciclica, 11).

Este evident că protejarea bunului comun, a mediului natural integru, este responsabilitatea comună a tuturor locuitorilor pământului. Imperativul categoric

contemporan pentru omenire este să trăim fără să distrugem mediul. Totuși, în timp ce la nivel personal și la nivelul multor comunități, grupuri, mișcări și organizații se manifestă o mare sensibilitate și responsabilitate ecologică, statele și agenții economici nu sunt capabili - în numele ambițiilor geopolitice și a „autonomiei economiei” - să adopte deciziile corecte pentru protejarea creației, ci cultivă iluzia că „distrugerea ecologică globală” este o fabricație ideologică a mișcărilor ecologice și că mediul natural are puterea de a se regenera. Cu toate acestea, rămâne întrebarea critică: Cât va mai îndura natura discuțiile și consultările inutile, precum și orice întârziere în asumarea acțiunilor decisive pentru protejarea ei?

Faptul că, în perioada pandemiei cu noul coronavirus Covid-19, cu toate restricțiile corespunzătoare de mișcare, închiderea fabricilor și diminuarea activității industriale și a producției, s-a observat o reducere a poluării și a încălzirii atmosferei, a dovedit natura antropică a crizei ecologice contemporane.

A devenit limpede încă o dată că industria, mijloacele actuale de transport, automobilul și avionul, prioritatea nenegociabilă a indicatorilor economici și celelalte asemenea, influențează negativ echilibrul mediului și că o schimbare de direcție către o economie ecologică reprezintă o necesitate neclintită. Nu există un progres adevărat care să se bazeze pe distrugerea mediului natural.

Este de neconceput să fie adoptate decizii economice fără a lua în considerare consecințele lor ecologice. Dezvoltarea economică nu poate rămâne un coșmar pentru ecologie. Suntem siguri că există o cale alternativă de organizare și dezvoltare economică în afară de economism și orientarea activității economice către maximizarea profitului. Viitorul omenirii nu este homo oeconomicus.

Având în vedere că în ultimele decenii Patriarhia Ecumenică a făcut pionierat în domeniul protecției creației, ea își va continua inițiativele ecologice, organizarea de conferințe ecologice, mobilizarea credincioșilor și în special a tinerilor, promovarea protecției mediului ca subiect de bază pentru dialogul interreligios și inițiativele comune ale religiilor, menținerea contactelor cu liderii și instituțiile politice, cooperarea cu organizațiile de mediu și mișcările ecologice.

Este evident că lucrarea împreună pentru protecția mediului înconjurător creează canale de comunicare suplimentare și posibilități pentru acțiuni comune noi.

Repetăm că activitățile de mediu ale Patriarhiei Ecumenice sunt o extensie a conștiinței sale de sine eclesiologice și nu reprezintă o simplă reacție circumstanțială la un nou fenomen. Însăși viața Bisericii este ecologie aplicată.

Tainele Bisericii, întreaga ei viață cultică, asceza și viața de obște, viața cotidiană a credincioșilor ei, exprimă și generează cel mai profund respect pentru creație.

Sensibilitatea ecologică a Ortodoxiei nu a fost creată ci a apărut din criza ecologică de astăzi. Lupta pentru protejarea creației este o dimensiune centrală a credinței noastre. Respectul pentru mediu este o slăvire practică a numelui lui Dumnezeu, în timp ce distrugerea creației este o ofensă împotriva Creatorului, total ireconciliabilă cu învățăturile de bază ale teologiei creștine.

Preacinstiți frați, iubiți fii și fiice,

Valorile ecologice ale tradiției ortodoxe, moștenirea valoroasă a Părinților, constituie un dig pentru cultură, a cărei bază axiologică este dominarea omului asupra naturii. Credința în Hristos însuflă și întărește efortul uman chiar și înaintea imenselor greutăți. Prin prisma credinței, suntem capabili să descoperim și să evaluăm nu doar dimensiunile problematice, ci și posibilitățile pozitive și perspectivele civilizației contemporane.

Facem un apel către tinerele și tinerii ortodocși să conștientizeze semnificația unei vieți de creștini credincioși și oameni contemporani. Credința în destinul veșnic al omului ne întărește mărturia în lume.

În acest duh, de la Fanar, vă dorim tuturor un nou an bisericesc propice și întru totul binecuvântat, roditor în fapte plăcute lui Hristos, spre binele întregii creații și slava preaînțeleptului Făcător a toate. Și invocăm asupra voastră, prin mijlocirile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cea Preafericită, harul și mila Dumnezeului minunilor.

Al vostru fierbinte rugător înaintea lui Dumnezeu,

Bartolomeu al Constantinopolului

Foto credit: Patriarhia Ecumenică/Nikos Manghinas

basilica.ro